

Stiftelsen
Norsk etnologisk gransking
Postboks 1010, Blindern
0315 Oslo

Oslo, desember 1999

Spørreliste nr. 183

JULEBORD

Å gå på julebord er en ganske vanlig førjulsskikk i dagens Norge. Selv om den har samme navn, har den forskjellige former. Vi vil gjerne vite noe om hvordan et julebord arrangeres og avvikles, hvilke erfaringer og tanker du har om denne skikken. Rent konkret vil vi gjerne vite noe om hvordan ett eller flere julebord som du selv har vært på har vært og hvilke tanker du har gjort deg omkring det eller dem. På Internett fins det en side som heter Julebordshistorier som handler om hvordan folk «går over streken» i forbindelse med julebord. Kjenner du til noen slike historier? Dette vil vi også gjerne høre om, og gjerne om du har noen tanker om hvorfor slike ting skjer akkurat på julebord. Hvis du ikke selv har vært på julebord, har du kanskje hørt noen fortelle om «sitt» julebord. Vi vil gjerne at du skal fortelle det du har hørt. Les gjennom hele spørrelisten før du besvarer den.

Hva er julebord for deg, – hva forstår du med et julebord?

Når hørte du om, eller ble kjent med, julebord? Et konkret eller omtrentlig årstall er fint.

Har du selv vært med på julebord?

Hvis du har vært med på forskjellige typer julebord, ser vi gjerne at du forteller om dem og om hva som var forskjellen. De kan også være forandret over tid. Fortell, om du har erfaringer med det.

Hvem arrangerte eller organiserte julebordet/julebordene du har vært med på, – arbeidsplassen, en organisasjon, familie, venner?

Hvor ble julebordet holdt? Privat, på hotell/restaurant eller i leide lokaler?

Var julebordet en lukket tilstelning eller ble det holdt på en restaurant der det også var andre gjester?

Om det også var andre gjester til stede i festlokalet, «menget» man seg også med disse, for eksempel på dansegulvet, eller holdt man seg strikt til sin egen gruppe?

Var julebordet et bord med mange retter? Kan du beskrive noen av rettene på julebordet? Var det noen retter som gjorde julebordet spesielt sammenlignet med et vanlig koldtbord?

Hva synes du selv om denne typen julebord? Har du opplevd eller hørt fortellinger om hvordan folk forholder seg til så store oppdekninger som et julebord er?

Julebord kan også være én spesiell rett, har du vært med på det, og hva var det? Var det noe nytt og/eller spesielt?

Var dette et julebord på en restaurant, eller var det en lukket tilstelning?

Hvorfor var valget av mat en spesiell rett i stedet for et julebord med stor oppdekning?

Alkohol er en viktig bestanddel ved julebord, har du synspunkter og erfaringer med det? Har du hørt fortellinger om alkoholens konsekvenser i forbindelse med julebord?

Hva synes du om skikken med at arbeidsplassen inviterer til julebord for sine ansatte?

Hva betyr i så fall en slik tilstelning for de som arbeider sammen, og hvilken betydning har julebordet sett i forhold til hverdagen og hverdagsrutinene?

Var det underholdning på julebordet? Hva slags underholdning var det og hvem sto for den?

Hvis de ansatte selv sto for å lage viser og sketsjer, hva handlet disse om?

Var det noen spesielle personer eller spesielle hendelser som ble omtalt eller gjort moro av?

Hvilken betydning tror du det eventuelt kan ha for arbeidsmiljøet?

Dersom du har viser fra et julebord du har vært med på, vil vi gjerne ha det. (Hvis du ikke allerede har sendt dem som svar på **Sang til hverdag og fest.**)

Har du reist bort for å være med på julebord, til et hotell, med danskebåten eller annet?

Hvor reiste du og hvem sto for arrangementet? Arbeidsplassen din, en interesseorganisasjon? Eller kanskje det var familie eller venner som slo seg sammen? Fortell.

Har du vært med på julebord der det er en ny og uvanlig opplevelse som er det viktigste? Hva slags julebord var det, når opplevde du det første gang og hvem inviterte?

Julebord kan føre med seg at folk oppfører seg annerledes enn til hverdags, kanskje til og med annerledes enn de ville gjort til et «alminnelig» selskap. Har du erfaringer eller har du hørt fortellinger om dette?

Hvis du har opplevd det på et julebord du selv har vært med på, hva tror du årsaken til slike «grenseoverskridelser» kan være?

Hadde en slik hendelse noen betydning for forholdene på arbeidsplassen etterpå?

Synes du at en tilstelning som et julebord lar mennesker vise seg som privatmennesker i motsetning til det de er på jobben eller i organisasjonssammenheng? Er det i tilfelle en fordel eller en ulempe?

Hvis du har deltatt på eller har erfaringer fra julebord som personale på hotell eller restaurant, musiker, drosjesjåfør eller lignende, vil vi gjerne at du forteller om dine erfaringer.

Hvis du ikke selv har vært på julebord, har du kanskje hørt noen fortelle om det. Ta utgangspunkt i spørsmålene ovenfor og fortell hva du har hørt om julebord.

Har du hørt om eller opplevd at folk er blitt syke som følge av julebordsfeiring?

Har du hørt om eller opplevd at det har skjedd ulykker i forbindelse med julebordsfeiring?

Blir julebord omtalt i din lokalavis? Hva skriver avisen om julebord?

Kjenner du igjen slike beskrivelser i forhold til julebord som du selv har vært med på?

Synes du julebord har noe med jula å gjøre? Hva er det eventuelt som knytter julebordet til jula og hva er det ved julebordet som eventuelt *ikke* har noe med jula å gjøre?

Ann Helene B. Skjelbred

.